

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/75/2014
Identifikačné číslo spisu:	1312010250
Dátum vydania rozhodnutia:	10.12.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1312010250.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvinenej Y. L. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák., prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 10. decembra 2014 v Bratislave dovolanie obvinenej Y. L. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 2. júla 2014, sp. zn. 1 To 77/2014, a rozhodol

rozhodol:

Podľa § 382 písm. f/ Tr. por. dovolanie obvinenej Y. L. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava III (ďalej už len súd prvého stupňa) rozsudkom zo 4. marca 2014, sp. zn. 1 T 63/2012, uznal obvinenú Y. L. (ďalej už len obvinená) za vinnú z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 8. mája 2011 v čase o 00.05 hod. v Bratislave, na Bajkalskej ulici v bufete s názvom „Kolečko“, počas vzájomného nedorozumenia napadla poškodeného R. V., nar. XX. E. XXXX, tak, že po ňom hodila sklenený pohár a trafila ho do oblasti nad ľavú kľúčnu kosť, čím mu spôsobila bodno-rezné poškodenie časti podkľúčovej tepny, ktoré si vyžiadalo operačné ošetrenie a následné liečenie spojené s práceneschopnosťou do 1. júla 2011.

Súd prvého stupňa za to obvinenú odsúdil podľa § 156 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. a/, písm. j/ Tr. zák., § 56 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. k peňažnému trestu vo výmere 200 € (slovom: dvesto eur). Podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. pre prípad úmyselného zmarenia výkonu peňažného trestu jej súd uložil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) mesiace.

Zároveň podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd odkázal poškodeného R. V. s nárokom na náhradu škody na konanie vo veciach občiansko - súdnych (správne ho mal odkázať na občianske súdne konanie, čo zodpovedá litere zákona - pozn. dovolacieho súdu).

Proti tomuto rozsudku, po jeho vyhlásení a poučení o opravnom prostriedku, zahlásila obvinená ihneď

odvolanie čo do výroku o vine aj treste. Dôvody odvolania doplnila v písomnom podaní prostredníctvom splnomocneného obhajcu.

Krajský súd v Bratislave (ďalej už len odvolací súd) uznesením z 2. júla 2014, sp. zn. 1 To 77/2014, odvolanie obvinenej podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Uznesenie odvolacieho súdu bolo doručené prokurátorovi 1. augusta 2014, obhajcovi obvinenej JUDr. Ivanovi Hrebčíkovi 7. augusta 2014, obvinenej a poškodenému 11. augusta 2014.

Dňa 6. októbra 2014 bolo na súd prvého stupňa doručené dovolanie obvinenej, ktoré podala prostredníctvom splnomocneného obhajcu JUDr. Ivana Hrebčíka z dôvodov uvedených v ust. § 371 ods. 1 písm. e/ a písm. i/ Tr. por.

K prvému dovolaciemu dôvodu (§ 371 ods. 1 písm. e/ Tr. por.) argumentovala tým, že v poradí o treťom odvolaní o veci rozhodoval senát 1 To odvolacieho súdu, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania. Dôvodila tým, že tento senát rozhodoval najprv o odvolaní prokurátora proti rozsudku súdu prvého stupňa z 5. decembra 2012, sp. zn. 1 T 63/2012, ktorým bola obvinená spod obžaloby podľa § 285 písm. b/ Tr. por. oslobodená, pričom napadnutý rozsudok senát 1 To odvolacieho súdu uznesením z 27. februára 2013, sp. zn. 1 To 24/2013, zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na opätovné prerokovanie a rozhodnutie. Podľa obvinenej týmto postupom senát 1 To prejedlikoval jej vinu. Súd prvého stupňa obvinenú následne rozsudkom z 29. mája 2013 uznal za vinnú v zmysle obžaloby, preto podala odvolanie čo do výroku o vine a zároveň v písomne vyhotovenom odvolaní vzniesla námietku zaujatosti senátu 1 To odvolacieho súdu, ktorému bola vec (odvolanie) znovu pridelená na rozhodnutie. Senát 1 To sa touto námietkou odmietol zaoberať s poukazom na to, že nebola vznesená bezodkladne. O odvolaní obvinenej rozhodol uznesením z 30. októbra 2013, sp. zn. 1 To 122/2013, tak, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 321 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na opätovné prerokovanie a rozhodnutie. Súd prvého stupňa v poradí tretím rozsudkom zo 4. marca 2014 uznal obvinenú za vinnú v zmysle obžaloby. Aj proti tomuto odsudzujúcemu rozsudku podala obvinená odvolanie čo do výroku o vine, o ktorom opätovne rozhodol odvolací senát 1 To uznesením z 2. júla 2014, sp. zn. 1 To 77/2014, tak, že odvolanie obvinenej podľa § 319 Tr. por. zamietol.

K druhému dovolaciemu dôvodu (§ 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.) argumentovala tým, že súd pri posudzovaní jej konania, ktorým mala útočiť proti zdraviu človeka, vychádzal len z toho, akú ujmu na zdraví poškodenému týmto útokom spôsobila, no neprihliadol na okolnosti, za akých sa útok uskutočnil, akým predmetom sa útočilo a aké nebezpečenstvo napadnutému z útoku hrozilo. Na naplnenie subjektívnej stránky prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. nestačí, že páchatel konal úmyselne, musí sa preukázať, že jeho úmysel smeroval k spôsobeniu ublíženia na zdraví. Ak zostanú po vyčerpaní všetkých dosiahnuteľných dôkazov pochybnosti o niektorej skutkovej okolnosti dôležitej pre zavinenie, ako tomu bolo aj v tomto prípade, treba rozhodnúť v prospech obvineného a neuznať ho vinným z ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. (R 22/68 - I.).

V rámci konečného návrhu žiadala dovolací súd, aby „v zmysle ust. § 386 ods. 1 Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 2. júla 2014, sp. zn. 1 To 77/2014, v celom rozsahu a aby podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil aj rozsudok Okresného súdu Bratislava III zo 4. marca 2014, sp. zn. 1 T 63/2012, v celom rozsahu a v prípade, že Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci meritorne nerozhodne, navrhla, aby podľa § 388 ods. 2 Tr. por. prikázal vec na nové prerokovanie a rozhodnutie a súčasne nariadil, aby vec rozhodol iný senát Krajského súdu v Bratislave.“

Súd prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručil rovnopis dovolania ostatným stranám trestného konania, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté spolu s upozornením, že sa môžu k dovolaniu v súdom stanovenej lehote vyjadriť.

K dovolaniu obvinenej sa vyjadrila len prokurátorka Okresnej prokuratúry Bratislava III, ktorá v

písomnom stanovisku navrhla dovolanie obvinenej postupom podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť, pretože je zjavné, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky bol spisový materiál spolu s dovolaním obvinenej riadne predložený na rozhodnutie 3. decembra 2014.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) v prvom rade zisťoval, či dovolanie obvinenej spĺňa všetky zákonné náležitosti a konštatuje, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), ale súčasne aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť, lebo je zjavné, že bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Podľa § 382 písm. f/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Zo spisového materiálu dovolací súd zistil, že obvinená súdom uložený peňažný trest vo výmere 200 € (slovom: dvesto eur) vykonala 19. augusta 2014 zložením uvedenej sumy na účet prvostupňového súdu. Záznam o zložení peňažného trestu sa nachádza v spise na čísle listu 356.

Podľa § 92 ods. 2 Tr. zák. ak ide o odsúdenie na tresty uvedené v § 32 písm. b/ až k/, k zahladeniu dochádza ich vykonaním. V ustanovení o druhoch trestov je peňažný trest uvedený v § 32 písm. d/ Tr. zák.

Výkonom peňažného trestu sa teda na obvinenú hľadí, ako keby nebola odsúdená.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý znamená vážny prielom do právoplatnosti a predpokladanej stability konečného a vykonateľného rozhodnutia. Jeho zmyslom je, za prísne vymedzených podmienok, zvrátenie existencie odsúdenia páchatel'a, aby nedošlo k trestno-právnomu následku, t. j. sankcii spojenej s týmto odsúdením. Práve preto, že ide o prielom do naznačenej stability konečného a vykonateľného rozhodnutia na základe tohto mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým sa dáva možnosť dvom hlavným proti sebe stojacim stranám v trestnom konaní (odhliadajúc od práva ministra spravodlivosti, ktorý nie je stranou v konaní) prokurátorovi a obvinenému dosiahnuť vyvolanie mimoriadneho konania pred najvyšším súdom na preskúmanie niektorých právoplatných rozhodnutí, zákon obmedzuje možnosť podania dovolania len obmedzenému okruhu subjektov, v obmedzenom rozsahu, zo špecificky vymedzených, kvalifikovaných dôvodov a len proti niektorým vymedzeným rozhodnutiam.

Keďže sa možnosť tohto opravného prostriedku dáva predovšetkým dvom hlavným proti sebe stojacim stranám v konaní, základným princípom, ktorým sa musí tento inštitút mimoriadneho opravného prostriedku riadiť, je princíp rovnosti strán, a to jednak čo do možnosti podania tohto opravného prostriedku, tak aj v samotnom procese, v konaní o ňom pred súdom. Pri dodržaní tejto základnej zásady v trestnom konaní by bolo proti jej zmyslu i princípu spravodlivosti, aby jedna strana mala možnosť dovolať sa mimoriadnym opravným prostriedkom konania na najvyššom súde vo veci, v ktorej už bol trest vykonaný a zahladený s účinkami, že sa na páchatel'a hľadí, akoby nebol odsúdený. Ak by túto možnosť mal obvinený, nutne by musela byť pripustená i u generálneho prokurátora (odhliadajúc od ministra spravodlivosti, ktorý nie je stranou v konaní).

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon, alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

V § 368 ods. 2 Tr. por. sú uvedené rozhodnutia, ktoré treba rozumieť, ak tento zákon neustanovuje inak, ako rozhodnutia podľa odseku 1, proti ktorým možno podať dovolanie. Pod jeho písmenom a/ sa uvádza rozsudok a trestný rozkaz, bez bližšej špecifikácie, aký rozsudok sa má na myslí. V nadväznosti

na ostatné ustanovenia Trestného poriadku o dovolaní i tie, ktoré sa týkajú rozsudku je zrejmé, že sa má na mysli tak odsudzujúci, ako aj oslobodzujúci rozsudok.

Odsudzujúcim rozsudkom v zmysle § 163 až § 168 Tr. por. treba rozumieť taký, ktorý obsahuje výrok o vine páchatel'a a ak nedošlo k upusteniu od potrestania, výrok o treste a prípadné ďalšie výroky o náhrade škody alebo o ochrannom opatrení. Odsudzujúcim rozsudkom teda treba rozumieť taký rozsudok, na základe ktorého existujú účinky, že sa na páchatel'a hľadá ako na odsúdeného.

Pokiaľ nastávajú, či už priamo na základe zákona, ako je tomu pri upustení od potrestania (§ 40 ods. 2 Tr. zák.), alebo po výkone niektorých druhov trestov (napr. v predmetnom prípade § 92 ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 93 ods. 1 Tr. zák.) alebo na základe rozhodnutia súdu, pri zahľadení odsúdenia, právne dôsledky spojené s fikciou neodsúdenia, že sa v zmysle zákona hľadá na páchatel'a ako keby odsúdený nebol, potom treba do všetkých dôsledkov právne považovať za neexistujúce odsudzujúce rozhodnutie takej osoby, na ktorú sa hľadá ako keby odsúdená nebola.

Predpokladom na podanie dovolania, ako mimoriadneho opravného prostriedku, je existencia odsúdenia páchatel'a. Pokiaľ platí fikcia neodsúdenia, ktorú zákonodarca spojil s inštitútom zahľadenia odsúdenia, nemožno ju chápať podmienene tak, že pre určité prípady v trestnom konaní (ale i mimo neho) platí a pre niektoré nie.

Zahľadenie odsúdenia spojené so zákonnou fikciou neodsúdenia znamená, okrem iných dôsledkov spojených s bezúhonnosťou určitej osoby, že vo výpise z registra trestov sa jej zahľadené odsúdenie už neuvádza. V oblasti trestno-právnej zanikajú nepriaznivé následky spojené s odsúdením páchatel'a. Treba vychádzať z toho, že neexistuje odsúdenie, ktoré by bolo dôvodom priťažujúcej okolnosti alebo recidívy trestnej činnosti. Zahľadením odsúdenia s fikciou neodsúdenia môže taká osoba preukazovať stav svojej bezúhonnosti. Nie je už povinná pri rôznych príležitostiach, napr. pri prijímaní do zamestnania, pri žiadostiach o niektoré povolenia, oprávnenia a pod. uvádzať odsúdenie, ktoré bolo zahľadené. Platí to aj obrátene zo strany iných subjektov vo vzťahu k tejto osobe. Odpadnutie prekážky odsúdenia teda môže viesť k vzniku alebo k obnoveniu takých právnych vzťahov, ktoré občan nemohol nadobudnúť alebo sa ich nemohol dožadovať, pokiaľ existovala prekážka odsúdenia páchatel'a.

Keďže v dôsledku toho, že odsúdenie bolo zahľadené, môžu vznikať nové právne vzťahy, ktoré by inak nemohli nastať, ak aby neexistovala podmienka bezúhonnosti, potom by bolo vážnym zásahom do stability právnych vzťahov, ak by na základe dovolania niektorej z dvoch hlavných strán v trestnom konaní alebo dovolania ministra spravodlivosti bolo možné zvrátiť nový právny stav vznikajúci po vykonaní trestu a zahľadení odsúdenia spojeného s fikciou neodsúdenia.

Výrazne by sa v takom prípade nepriaznivo vo vzťahu k osobe, u ktorej bolo odsúdenie zahľadené, prejavilo podanie dovolania prokurátorom, alebo ďalším oprávneným subjektom, v neprospech takejto osoby. Nebolo by žiaduce, aby v takom prípade, keď už páchatel' vykonal trest a došlo aj k zahľadeniu odsúdenia, aby generálny prokurátor, eventuálne minister spravodlivosti, mohol podávať tento mimoriadny opravný prostriedok v neprospech obvineného, smerujúceho k zhoršeniu jeho postavenia a umožniť tak otvorenie takého trestno-právneho vzťahu, ktorý už bol ukončený a zvrátiť tak priaznivé dôsledky pre páchatel'a spočívajúce v tom, že sa na neho hľadá akoby nebol odsúdený. Dobrodenie, ktoré dáva zákonodarca v podobe bezúhonnosti, na základe fikcie neodsúdenia osoby, u ktorej bolo odsúdenie zahľadené, by strácalo svoj zmysel.

Rovnosť strán v konaní a záujem na stabilite právnych vzťahov však predpokladá aj opak, že ani na základe dovolania obvineného nie je možné právoplatné a už aj vykonané a zahľadené odsúdenie s dôsledkami fikcie neodsúdenia, meniť.

Preto ak nastal zo zákona (alebo na základe rozhodnutia súdu) stav zahľadenia odsúdenia, ktorý má znamenať, že neexistuje odsúdenie, ktorým sa uložila sankcia, jeho dôsledkom musí byť i to, že žiaden zo subjektov oprávnených na podanie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, ho už

nemôže podať.

V predmetnom prípade vychádzajúc zo zákonnej fikcie neodsúdenia obvinenej predpokladanej v ust. § 92 ods. 2 Tr. zák. v spojení s ust. § 93 ods. 1 Tr. zák., ktorá sa v posudzovanej veci aplikovala, považuje dovolací súd dovolanie obvinenej za neprípustné, lebo nesmeruje proti existujúcemu odsudzujúcemu rozhodnutiu, proti ktorému by ho bolo možné v zmysle § 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por. podať. Z tohto dôvodu súd dovolanie obvinenej na neverejnom zasadnutí uznesením podľa § 382 písm. f/ Tr. por. odmietol (obdobne pozri napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 5 Tdo 59/2013, 5 Tdo 66/2014).

Toto uznesenie bolo prijaté jednomyselne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.